

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Педагогічний практикум із змістовим модулем: "Громадянська освіта"
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій. Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій
Розробник(и)	Купенко Олена Володимирівна, Костенко Андріана Миколаївна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	16 тижнів протягом 1-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 48 год. становить контактна робота з викладачем (24 год. лекцій, 24 год. практичних занять), 102 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Політичні технології та аналітика"
Передумови для вивчення дисципліни	Передумови для вивчення відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчання є знання та розуміння магістрантами основних понять, законів і методів педагогіки як основи фахової педагогічної та/або науково-педагогічної діяльності за змістом сучасних політологічних теорій, концепцій та методів, за змістом громадянської освіти з метою сприяння взаємодії влади та громадськості, громадської участі.

4. Зміст навчальної дисципліни

<p>Тема 1 Педагогічна система як система управління</p> <p>Педагогічна система. Елементи системи: мета, впливи, результати. Закони управління в педагогічній системі. Демократизм та авторитаризм в педагогічних системах. Зовнішнє середовище і педагогічна система. Педагогічна теорія і практика.</p>
<p>Тема 2 Педагогічні засоби набуття досвіду вирішення проблемних ситуацій (задач)</p> <p>Проблемна ситуація. Задача. Орієнтувальна основа дії. Кейс-стаді як метод навчальної діяльності, етапи підготовки проведення, аналізу результатів. Гра як засіб соціально-педагогічної діяльності, етапи підготовки проведення, аналізу результатів.</p>
<p>Тема 3 Фасилітатор і навчання в групі</p> <p>Група і її навчальний потенціал. Фасилітатор групи. Групова динаміка. Вправи на знайомство групи. Вправи на розвиток і використання потенціалу групи. Оцінка та зворотній зв'язок при навчанні в групі.</p>
<p>Тема 4 Навчальний метод проєктів. Теорія та досвід Дж.Д'юї та А.Макаренка</p> <p>Педагогічний метод проєктів. Діяльність проєктування. Діяльність реалізації проєкту. Аналіз результатів проєктної діяльності. Етапи та засоби реалізації методу проєктів. Проєкт як метод дуальної освіти. Організація наукової діяльності студентів як проєкт. Теорія та досвід Дж.Д'юї. Теорія та досвід А.Макаренка.</p>
<p>Тема 5 Здобуття нових знань</p> <p>Індивідуальна самостійна та несамостійна навчальна діяльність. Читання. "Карти пам'яті". Різоматичне навчання. Індивідуальна навчальна траєкторія.</p>
<p>Тема 6 Сучасні педагогічні інновації</p> <p>Педагогічні інновації (за версією Відкритого Університету Великобританії). Електронні засоби навчання. Вивчення потреб людей в освіті. Вплив стійкості і вразливості на освітні процеси. Вплив освіти та стійкість і вразливість.</p>
<p>Тема 7 Педагогіка пригноблених П.Фрейре.</p> <p>Політичні умови виникнення теорії. Педагогіка пригноблених П.Фрейре. Мета. Етапи, методи на засоби. Генеративні слова і генеративні теми. Сучасні приклади реалізації. Форум-театр.</p>
<p>Тема 8 Освіта дорослих: теорія трансформаційного навчання Дж.Мезірова.</p> <p>Освіта дорослих: теорія трансформаційного навчання Дж.Мезірова. Мета. Етапи, методи на засоби. Дезорієнтуюча дилема. Сучасні приклади реалізації.</p>
<p>Тема 9 Л.Кольберг: теорія морального розвитку</p> <p>Політичні умови виникнення теорії. Л.Кольберг: теорія морального розвитку. Мета. Етапи, методи на засоби. "Дилема Хайнца". Сучасні приклади реалізації.</p>
<p>Тема 10 Болонський процес як міжнародний освітній мега-проєкт.</p> <p>Болонський процес як міжнародний освітній мега-проєкт. Мета. Етапи, методи на засоби. Сучасні приклади реалізації. Вища освіти Україна та Болонський процес. Інклюзивність в освіті. Інструменти забезпечення якості в освіті. Чи має Болонський процес політичні цілі?</p>

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Досвід застосування педагогічних методів для активізації громадсько-політичної участі.
PH2	Досвід підготовки, проведення, аналізу заходів громадянської освіти.
PH3	Розуміння взаємозв'язків і суперечностей педагогічної та політичної практики.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 052 Політологія:

PP5	Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог.
PP9	Використовувати сучасні політологічні теорії, концепти та методи для інтерпретації та змістовного аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівні.
PP10	Розробляти і використовувати інструменти взаємодії між органами державної та місцевої влади із громадськістю, впроваджувати інструменти громадсько-політичної участі на місцевому та національному рівні

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

CH1	ЗКЗ. Здатність розробляти проекти та управляти ними.
CH2	Здатність до навчання впродовж життя (прагнення постійного особистого та професійного розвитку, активний пошук нових знань, набуття нових навичок та адаптація до нових тенденцій і технологій)
CH3	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

8. Види навчальних занять

Тема 1. Педагогічна система як система управління
Лк1 "Педагогічна система як система управління" (денна) Педагогічна система. Елементи системи: мета, впливи, результати. Закони управління в педагогічній системі. Демократизм та авторитаризм в педагогічних системах. Зовнішнє середовище і педагогічна система. Педагогічна теорія і практика.
Пр1 "Педагогічна система як система управління" (денна) Дкталізація регламенту Освітнього компоненту. Надання орієнтувальної основи для проектного завдання, для підготовки до проблемних дискусії.
Тема 2. Педагогічні засоби набуття досвіду вирішення проблемних ситуацій (задач)

<p>Лк2 "Педагогічні засоби набуття досвіду вирішення проблемних ситуацій (задач)" (денна) Проблемна ситуація. Задача. Орієнтувальна основа дії. Кейс-стаді як метод навчальної діяльності, етапи підготовки проведення, аналізу результатів. Гра як засіб соціально-педагогічної діяльності, етапи підготовки проведення, аналізу результатів.</p>
<p>Пр2 "Педагогічні засоби набуття досвіду вирішення проблемних ситуацій (задач)" (денна) Проблемна ситуація. Задача. Орієнтувальна основа дії. Кейс-стаді як метод навчальної діяльності, етапи підготовки проведення, аналізу результатів. Гра як засіб соціально-педагогічної діяльності, етапи підготовки проведення, аналізу результатів.</p>
<p>Тема 3. Фасилітатор і навчання в групі</p>
<p>Лк3 "Фасилітатор і навчання в групі" (денна) Група і її навчальний потенціал. Фасилітатор групи. Групова динаміка. Вправи на знайомство групи. Вправи на розвиток і використання потенціалу групи. Оцінка та зворотній зв'язок при навчанні в групі.</p>
<p>Пр3 "Фасилітатор і навчання в групі" (денна) Група і її навчальний потенціал. Фасилітатор групи. Групова динаміка. Вправи на знайомство групи. Вправи на розвиток і використання потенціалу групи. Оцінка та зворотній зв'язок при навчанні в групі.</p>
<p>Тема 4. Навчальний метод проектів. Теорія та досвід Дж.Д'юї та А.Макаренка</p>
<p>Лк4 "Навчальний метод проектів. Теорія та досвід Дж.Д'юї та А.Макаренка" (денна) Педагогічний метод проектів. Діяльність проектування. Діяльність реалізації проекту. Аналіз результатів проектної діяльності. Етапи та засоби реалізації методу проектів. Проект як метод дуальної освіти. Організація наукової діяльності студентів як проект. Теорія та досвід Дж.Д'юї. Теорія та досвід А.Макаренка.</p>
<p>Пр4 "Навчальний метод проектів. Теорія та досвід Дж.Д'юї та А.Макаренка" (денна) Проблемна дискусія за біографією А.Макаренка.</p>
<p>Пр6 "Навчальний метод проектів. Теорія та досвід Дж.Д'юї та А.Макаренка" (денна) Педагогічний метод проектів. Діяльність проектування.</p>
<p>Пр11 "Навчальний метод проектів. Теорія та досвід Дж.Д'юї та А.Макаренка" (денна) Діяльність реалізації проекту. Аналіз результатів проектної діяльності.</p>
<p>Тема 5. Здобуття нових знань</p>
<p>Лк5 "Здобуття нових знань" (денна) Індивідуальна самостійна та несамостійна навчальна діяльність. Читання. "Карти пам'яті". Різоматичне навчання. Індивідуальна навчальна траєкторія.</p>

<p>Пр5 "Здобуття нових знань" (денна)</p> <p>Індивідуальна самостійна та несамотійна навчальна діяльність. Читання. "Карти пам'яті". Різоматичне навчання. Індивідуальна навчальна траєкторія.</p>
<p>Тема 6. Сучасні педагогічні інновації</p>
<p>Лк6 "Сучасні педагогічні інновації" (денна)</p> <p>Педагогічні інновації (за версію Відкритого Університету Великобританії). Електронні засоби навчання. Вивчення потреб людей в освіті. Вплив стійкості і вразливості на освітні процеси. Вплив освіти та стійкість і вразливість.</p>
<p>Пр7 "Електронні засоби навчання" (денна)</p> <p>Електронні засоби навчання. Вивчення потреб людей в освіті.</p>
<p>Тема 7. Педагогіка пригноблених П.Фрейре.</p>
<p>Лк7 "Педагогіка пригноблених П.Фрейре." (денна)</p> <p>Політичні умови виникнення теорії. Педагогіка пригноблених П.Фрейре. Мета. Етапи, методи на засоби. Генеративні слова і генеративні теми. Сучасні приклади реалізації. Форум-театр.</p>
<p>Лк8 "Форум-театр" (денна)</p> <p>Генеративні слова і генеративні теми. Сучасні приклади реалізації. Форум-театр.</p>
<p>Пр8 "Педагогіка пригноблених П.Фрейре." (денна)</p> <p>Проблемна дискусія за біографією П.Фрейре</p>
<p>Тема 8. Освіта дорослих: теорія трансформаційного навчання Дж.Мезірова.</p>
<p>Лк9 "Освіта дорослих: теорія трансформаційного навчання Дж.Мезірова." (денна)</p> <p>Освіта дорослих: теорія трансформаційного навчання Дж.Мезірова. Мета. Етапи, методи на засоби. Дезорієнтуюча дилема. Сучасні приклади реалізації.</p>
<p>Пр9 "Освіта дорослих: теорія трансформаційного навчання Дж.Мезірова" (денна)</p> <p>Освіта дорослих: теорія трансформаційного навчання Дж.Мезірова. Мета. Етапи, методи на засоби. Дезорієнтуюча дилема. Сучасні приклади реалізації.</p>
<p>Тема 9. Л.Кольберг: теорія морального розвитку</p>
<p>Лк10 "Л.Кольберг: теорія морального розвитку" (денна)</p> <p>Політичні умови виникнення теорії. Л.Кольберг: теорія морального розвитку. Мета. Етапи, методи на засоби. "Дилема Хайнца". Сучасті приклади реалізації.</p>
<p>Пр10 "Л.Кольберг: теорія морального розвитку" (денна)</p> <p>Проблемна дискусія за біографією Л.Кольберга.</p>
<p>Тема 10. Болонський процес як міжнародний освітній мега-проект.</p>

Лк11 "Болонський процес як міжнародний освітній мега-проект." (денна) Болонський процес як міжнародний освітній мега-проект. Мета. Етапи, методи на засоби. Сучасні приклади реалізації. Вища освіти Україна та Болонський процес.
Лк12 "Інклюзивність в освіті" (денна) Інклюзивність в освіті. Інструменти забезпечення якості в освіті. Чи має Болонський процес політичні цілі?
Пр12 "Інклюзивність в освіті." (денна) Інклюзивність в освіті.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекційне навчання
МН2	Самостійне навчання
МН3	Проблемне навчання
МН4	Проектне навчання
МН5	Практикоорієнтоване навчання

Інтерактивні лекції надають здобувачам можливість оволодіння систематизованими знаннями із теоретичних засад педагогічної діяльності, розуміння інноваційного характеру сучасної педагогічної діяльності та їх застосування у навчальних дискусіях. Проектний метод, який використовується на практичних заняттях, надає здобувачам можливість застосувати адекватні інноваційні педагогічні технології та методи навчання. Організація самостійної навчальної діяльності здобувачів сприяє опрацюванню теоретичного матеріалу та реалізації індивідуального навчального завдання, підготовки «карт пам'яті».

Формування soft skills здійснюється шляхом виконання завдань на практичних заняттях: здобувачі демонструють здатність мислити системно та критично, розвивають навички комунікації та креативність, вміння навчатися.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Навчальні дискусії
НД2	Розроблення "карт пам'яті"
НД3	Проблемна дискусія на прикладі біографії А.Макаренка, П.Фрейре, Л.Кольберга
НД4	Педагогічний проект заходу громадянської освіти
НД5	Реалізація та аналіз педагогічного проекту заходу громадянської освіти

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 34$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Навчальна дискусія	Інтерактивний характер лекцій передбачає участь здобувачів у навчальних дискусіях	Протягом всіх лекцій	Усні коментарі викладача.
МФО2 Настанови викладача в процесі виконання проєктного завдання	У рамках виконання практичного завдання, яке носить проєктний характер і передбачає, що здобувачі можуть виконати його на репродуктивному, пошуковому чи творчому рівні.	В межах тижнів практичних занять.	Усні коментарі викладача.

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Розроблення "карт пам'яті"	"Карты пам'яті" готуються по наданому викладачем електронному конспекту лекції. Завчасна підготовка здобувачами "карт пам'яті" дозволяє проводити лекційне заняття з елементами навчальної дискусії.	До лекційного заняття по даній темі	Усні коментарі викладача, оцінка
МСО2 Активність у проблемній дискусії	Виконання завдання може бути оцінено на репродуктивному, евристичному чи творчому рівнях.	практичні заняття 4, 7, 9	усні коментарі викладача, оцінка
МСО3 Проект заходу громадянської освіти.	Виконання завдання може бути оцінено на репродуктивному, евристичному чи творчому рівнях.	Практичні заняття 6	Усні коментарі викладача, оцінка

МСО4 Реалізація та аналіз педагогічного проєкту заходу громадянської освіти	Виконання завдання може бути оцінено на репродуктивному, евристичному чи творчому рівнях.	Практичне заняття 10	Усні коментарі викладача, оцінка
МСО5 Підсумковий контроль: екзамен	Виконання завдання може бути оцінено на репродуктивному, евристичному чи творчому рівнях.	За розкладом екзаменів	Оцінка

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
1 семестр		100 балів		
МСО1. Розроблення "карт пам'яті"		20		
	10x2	20	16	Так
МСО2. Активність у проблемній дискусії		12		
	3x4	12	Не передбачено	Так
МСО3. Проєкт заходу громадянської освіти.		10		
		10	9	Так
МСО4. Реалізація та аналіз педагогічного проєкту заходу громадянської освіти		18		
		18	10	Так
МСО5. Підсумковий контроль: екзамен		40		
		40	25	Ні

Магістрант, який не набрав у межах ОК мінімально необхідні 60 балів, з дозволу деканату допускається до перескладання. Перескладання здійснюється у встановлені деканатом строки: перший раз - викладачу, другий раз - комісії.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Купенко О.В. : Педагогічний практикум із змістовим модулем: "Громадянська освіта": матеріали до СРС. Суми: СумДУ; MIX. 2023. URL: https://mix.sumdu.edu.ua/
2	Технології освіти дорослих [Текст] : навч. метод. посіб. / Н. Г. Ничкало, О. М. Пехота, О. В. Купенко та ін. ; за ред. О. М. Пехоти. — Миколаїв : Іліон, 2021. — 396 с. — (Педагогічна освіта - XXI).
3	Берроуз Г. Демократія: від теорії до практики. Путівник для викладачів. К.: ТОВ «Гнозіс», 2018. 348 с.
Допоміжна література	
4	Посібник для фахівців з освіти дорослих / Т. Урдзе. Київ, ТОВ «Золоті Ворота». 84 с. http://www.dvv-international.org.ua
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
5	Європейський простір вищої освіти в 2020 році. Звіт про імплементацію Болонського процесу. Люксембург: Видавничий дім ЄС, 2020. – 214 с. / https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c90aaf32-4fce-11eb-b59f-01aa75ed71a1/language-uk/format-PDF/source-183354043
6	Innovating Pedagogy 2022: Open University Innovation Report 10. The Open University, Milton Keynes. URL: http://www.open.ac.uk/blogs/innovating/
7	Сайт курсу з громадянської освіти (Україна) : web-сайт. – Режим доступу : https://citizen.in.ua/index.php